

Brev af 30. april 1948 fra ambassadør Nils Svenningsen
i Stockholm til udenrigsminister Gustav Rasmussen

KGL. DANSK AMBASSADE

Stockholm, den 30. april 1948

Kære Gustav,

Da jeg kom hjem til Stockholm idag, lå der besked om, at Undén ønskede at tale med mig. Jeg indfandt mig hos ham ved 3-tiden. Han ønskede gennem mig at give dig en meddelelse angående spørgsmålet om eventuelt skandinavisk samvirke på det militære område. Han begyndte med at sige, at han følte sig lidt ængstelig ved Norges orientering mod Vest. Ganske vist følte han sig sikker på, at Norge ikke ville træffe nogen endelig beslutning eller påtage sig forpligtelser uden i forvejen at have konfereret med Danmark og Sverige, men det var hans fornemmelse, at Norge var på glem, og at den norske regering var i færd med at formulere sit standpunkt.

Såfremt vi ikke var kommet ind i den nuværende kriseagtige situation, var det Undéns overbevisning, at en naturlig og rolig udvikling nødvendigvis efterhånden havde måttet føre til en alvorlig og dybtgående undersøgelse af skandinavisk militært samarbejde på samme måde som spørgsmålet om økonomisk samarbejde og toldunion var vokset frem, og jeg måtte forstå ham således, at han ville have fundet en sådan udvikling ønskelig. Nu var udviklingen imidlertid ikke gået roligt og naturligt, idet tingene jo tværtimod havde udviklet sig til en slags krise, og Norge var altså, som sagt, på vej til at finde sit standpunkt.

For skandinavisk samvirke på det militære område måtte der efter Undéns for-
mening være to forudsætninger, nemlig for det første, at man var enig om uden-
rigspolitikken, og for det andet, at man var enig om en vis samordnet rustnings-
politik. I førstnævnte henseende måtte målet for de tre skandinaviske lande være
at holde sig udenfor blokannelser og føre neutralitetspolitik.

Den svenske regering havde overvejet spørgsmålet om en nærmere *prøvelse* af
problemet om skandinavisk samvirke på det militære område, og jeg forstod, at
dette spørgsmål også var blevet drøftet med udenrigsnævnet. Det var blevet bestemt,
at Undén skulle rejse til Oslo og tale med Halvard Lange for at bringe på det rene,
hvorvidt der for Norges vedkommende overhovedet findes forudsætninger for at
gå nærmere ind på hele problemet. Efter samtalen med Lange, men ikke i umiddel-
bar forbindelse med rejsen til Oslo, ville Undén så gerne rejse til København for
at drøfte sagen med dig og for dig referere sine indtryk fra Oslo. Undén betonede
stærkt, at det, man her var blevet enig om, kun var at iværksætte en prøvelse af
mulighederne. Han vidste, som antydte, ikke rigtigt, hvor han havde Norge i denne
sag. Skulle det vise sig, at Norge ikke ville gå med til et samarbejde efter den
svenske regerings linier, ja, så var der jo intet at gøre.

Det samarbejde, man her havde i tankerne, var ikke blot noget, der tog sigte på

den øjeblikkelige krisesituation, men noget, der i lige så høj grad skulle lægges an på længere sigt.

Undén havde aftalt med Lange, at han skulle besøge ham førstkommande mandag, d. v. s. den 3. maj. Han rejser herfra søndag aften og ville være tilbage igen i Stockholm tirsdag morgen. Da jeg spurgte ham, om han for det påtænkte besøg hos dig i København sigtede på nogen bestemt dag, svarede han, at det i og for sig ville være det behageligste for ham, om du ville ofre en søndag, og bad mig spørge, om du ville have noget imod, at han kom til København søndag den 9. om morgenen. Han ville da formentlig rejse tilbage til Stockholm allerede samme dags aften.

Med venlig hilsen
din hengivne
(s) Nils Svenningsen